רחוב פרוג 33

רפאל קלצ'קין, שחקן
(1905-1987)

נולד בוולקוביסק שברוסיה וב-1920, בהיותו בן חמש־עשרה, עלה לארץ־ישראל ולמד בגימנסיה העברית. הצטרף תחילה לתיאטרון הסאטירי "הקומקום" וב-1928 כשתיאטרון "הבימה" הגיע לישראל החל לשחק בו וגילם יותר ממאתיים תפקידים – על פי רוב קומיים. עם תפקידיו הידועים נמנים: סקיני במחזה "בית התה של ירח אוגוסט" (שבו הוא אומר את המשפט הידוע: "פורנוגרפיה היא עניין של גאוגרפיה"); הנחש המפתה את חווה במחזה של אהרון מגד "בראשית" ועוד. זכה בפרס ישראל ב־1979. קלצ'קין חיבר שירים ופזמונים, שהיו פופולריים מאוד בימי מלחמת השחרור, כמו "האמיני יום יבוא" שהלחין מנשה בהרב וביצעה שושנה דמארי, ו"בערבות הנגב" בביצוע יפה ירקוני.

בְּעַרְבוֹת הַנֶּגֶב מִתְנוֹצֵץ הַטַּל,
בְּעַרְבוֹת הַנֶּגֶב אִישׁ מָגֵן נָפַל,
לֹא נָשַׁם הַנַּעַר וְנָדַם הַלֵּב,
אֶת בְּלוֹרִית הַשַּׂעַר רוּחַ תְּלַטֵּף.

וכך כתב המבקר חיים גמזו על משחקו של קלצ'קין ב"בית התה של ירח אוגוסט": "צחוקו הנפלא של קלצ'קין עם הרמת המסך מדביק את הקהל כולו ברוח שותפות של שותפים לקשר.

בהצגה "הדיבוק"

קריצת עינו של קלצ'קין, קולו, עמידתו, פזיזותו וכרכוריו, כל אלה מצטרפים לדמות מגוונת, מעניינת הנושאת ללא ליאות ובלי לעייפנו את כל ההצגה כולה" ("הארץ" 1955).

רעיתו הדסה היתה בעלת גלריה לאמנות. פרס על שם הדסה ורפאל קלצ'קין מוענק בכל שנה בשתי קטגוריות: האחת לאמן יוצר בתחום האמנות הפלסטית, והאחרת על מצוינות במשחק.